

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет: Фармацевтичний

Кафедра менеджменту охорони здоров'я

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Едуард БУРЯЧКІВСЬКИЙ

02 вересня 2024 року

МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА
«ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОХОДЖЕННЯ
НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ»

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність: 053 «Психологія»

Освітньо-професійна програма: Практична психологія

Одеса - 2024

Затверджено:

Засіданням кафедри менеджменту охорони здоров'я
Одеського національного медичного університету

Протокол № 1 від 26 серпня 2024 року

Завідувач кафедри Олена РУДІНСЬКА

Розробники:

завідувач кафедри, к.екоп.н., доц.. Рудінська О.В.
професор кафедри, д.екоп.н., доц. Борщ В.І.
професор кафедри, д.пед.н., проф. Аннієкова І.П.
доцент кафедри, к.екоп.н., доц. Кусик Н.Л.

ВСТУП

Науково-дослідна практика передбачає самостійну дослідну роботу здобувача, що виконується під керівництвом керівника практики в I семестрі першого року навчання, після затвердження тем кваліфікаційних робіт. Предметом науково-дослідної практики є методологія і технології науково-дослідної роботи з обраної спеціальності та теми кваліфікаційної роботи.

Методичні рекомендації містять вказівки, роз'яснення питань щодо організації та проходження науково-дослідної практики, що передбачена освітньо-професійною програмою і навчальним планом у відповідності до вимог Закону України «Про вищу освіту» від 01 липня 2014 року № 1556-VII [14], наказу Міністерства освіти України від 08 квітня 1993 року № 93 «Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України» [15], Положення про організацію освітнього процесу в Одеському національному медичному університеті [13], Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників Одеського національного медичного університету [12], Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті [11], Освітньо-професійної програми «Практична психологія» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія» [9].

МЕТА І ЗАВДАННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ

Мета науково-дослідної практики полягає в оволодінні здобувачем навичками самостійного проведення наукового дослідження в галузі психології, що передбачає формулювання дослідницької проблеми, вибір і обґрунтування методології, збір і аналіз емпіричних даних, а також оформлення результатів відповідно до академічних стандартів і теми кваліфікаційної роботи. Науково-дослідна практика повинна відповідати напряму наукових досліджень здобувача. Під час проходження даного виду практики здобувач виступає у ролі науковця-дослідника, який здійснює самостійне наукове дослідження.

До основних завдань науково-дослідної практики:

- 1) набуття досвіду проведення науково-дослідних робіт та виконання порівняльного аналізу інформації;
- 2) удосконалення навичок роботи з періодичними науковими виданнями з фаху, що розміщені в електронних загальнодоступних ресурсах – репозитарії ОНМедУ, електронних бібліотеках інших українських університетів, на платформах пошукових систем Google Scholar, Web of Science, Scopus;
- 3) формування здатності застосовувати теоретичні знання з методології й методики наукового дослідження за темою кваліфікаційної роботи;
- 4) удосконалення навичок опрацювання національних й іноземних наукових джерел в аспекті обраної наукової проблеми згідно з ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання»;
- 5) формування здатності спроектувати дослідний матеріал в площину теоретико-методичного розділу кваліфікаційної роботи;
- 6) апробація основних теоретичних і практичних позицій наукового дослідження у формі наукової публікації;
- 7) Використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) на всіх етапах наукового дослідження, зокрема для збору, аналізу й візуалізації даних.

Завдання науково-дослідної практики виконуються здобувачами самостійно з дотриманням принципів академічної доброчесності, звітна документація не може містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації.

Відповідно до вимог науково-дослідної практики та поставлених завдань, здобувачі повинні:

знати:

- методологічні основи наукових досліджень;
- основні принципи організації наукових досліджень;
- методи наукових досліджень;
- вимоги до оформлення результатів науково-дослідної роботи;
- етичні та правові основи наукової діяльності тощо.

вміти:

- застосовувати понятійний апарат методології наукових досліджень відповідно теми кваліфікаційної роботи ;
- підбирати, використовувати та аналізувати необхідну інформацію;
- визначати науковий апарат дослідження;
- планувати та проводити емпіричні дослідження;
- оприлюднювати та упроваджувати результати науково-дослідної практики;
- складати звіти та доповіді тощо.

Науково-дослідна практика спрямована на формування елементів наступних компетентностей:

1. Загальні компетентності:

ЗК 2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність розробляти та управляти проєктами.

ЗК 10. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

2. Спеціальні компетентності:

СК 1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики.

СК 2. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості.

СК 3. Здатність обирати і застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.

СК 9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

3. Програмні результати навчання:

ПРН 1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПРН 2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.

ПРН 3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.

ПРН 7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.

ПРН 10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.

ЗМІСТ ЗАВДАНЬ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ЇХ ВИКОНАННЯ

Зміст науково-дослідної практики визначається загальною концепцією магістерської підготовки за спеціальністю 053 «Психологія». Програма науково-дослідної практики здобувачів складається з наступних етапів:

Етап 1. Організаційна робота:

- 1) участь у настановчій конференції: ознайомлення з метою та змістом практики, її завданнями й формами звітності;
- 2) укладання індивідуального плану проходження практики, підготовка інших необхідних документів;
- 3) ознайомлення:
 - з нормативними документами, що регламентують науково-дослідну роботу в Україні;
 - організаційно-нормативними документами та системою організації науково-дослідної роботи в ОНМедУ, на кафедрі менеджменту охорони здоров'я.

Етап 2. Здійснення науково-дослідної роботи:

- 1) ознайомлення з національними та регіональними науковими базами, фаховими виданнями, науко-метричними базами Scopus, Web of Science, Google Scholar;
- 2) розробка наукового апарату дослідження за темою кваліфікаційної роботи (актуальність теми, об'єкт і предмет дослідження, його мета і завдання дослідження, методи дослідження та ін.);
- 3) ознайомлення з науково-інформаційними джерелами за обраним напрямом дослідження, оперативний пошук, критичне опрацювання та систематизація літератури з формуванням бібліографії відповідно до академічних стандартів оформлення ДСТУ 8302:2015;
- 4) розробка дизайну емпіричного дослідження, включно з доббором і обґрунтуванням методик: опис методик, їх валідність, надійність та відповідність завданням дослідження;
- 5) ознайомлення з підходами до формування вибірки, методами збору емпіричних даних, етичними аспектами отримання інформованої згоди та можливостями сучасних програм для їх обробки;
- 6) ознайомлення з видами наукових публікацій у галузі психології та вимогами до їх написання і оформлення. Підготовка тез доповіді за темою кваліфікаційної роботи.

Етап 3. Заклучний етап:

- 1) оформлення портфоліо за результатами науково-дослідної практики;
- 2) участь у заключній конференції, захист результатів науково-дослідної практики.

Проходження науково-дослідної практики здобувачів денної/заочної форми навчання передбачає формування звітнього портфоліо, до якого мають входити:

- науковий апарат дослідження за темою кваліфікаційної роботи;
- бібліографія за темою кваліфікаційної роботи;
- опис дизайну емпіричного дослідження;
- наукова публікація (проект) за темою кваліфікаційної роботи;
- мультимедійна презентація результатів науково-дослідної практики;
- сертифікати здобувача про участь у наукових заходах (за наявності).

Рекомендації до виконання завдань науково-дослідної практики представлені у таблиці 1.

Таблиця 1

Рекомендації до виконання завдань науково-дослідної практики

П/н	Практичне завдання	Зміст практичного завдання
1.	Участь у настановчій конференції, ознайомлення з планом науково-дослідної практики	Магістрант зобов'язаний відвідати настановчу конференцію, ознайомитися з метою та змістом практики, її завданнями і формами звітності. Здобувач отримує інформацію про вміст пакету документів і методичних матеріалів щодо організації та проходження науково-дослідної практики, інструктаж щодо оформлення документації. Ознайомлення з метою та змістом практики, її завданнями й формами звітності дає можливість перейти до наступного етапу науково-дослідної практики
2.	Складання індивідуального плану науково-дослідної практики	Індивідуальний план укладається відповідно до вимог програми науково-дослідної практики, згідно зі стандартизованими формами документів (зразок подано у Додатку Б). Здобувач має планувати для себе завдання, які сприятимуть виконанню задач свого майбутнього наукового дослідження. Керівник з практики консультує здобувача щодо складання індивідуального плану, затверджує його.

3.	Ознайомлення: - з нормативними документами, що регламентують науково-дослідну роботу в Україні; - організаційно-нормативними документами та системою організації науково-дослідної роботи в ОНМедУ, на кафедрі менеджменту охорони здоров'я.	Для визначення правових, організаційних та фінансових засад організації і здійснення наукових досліджень, а також розроблення наукового апарату дослідження необхідно ознайомитися: - з нормами Законів України «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про державні цільові програми», «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки», «Про інноваційну діяльність»; - Положеннями: про академічну доброчесність та етику академічних відносин в ОНМедУ; запобігання та виявлення академічного плагіату в ОНМедУ тощо; - системою організації наукової діяльності в ОНМедУ та організаційно-нормативними документами, що регламентують діяльність наукових підрозділів: вченої ради ОНМедУ, науково-організаційний відділ дослідних робіт, відділ науково-технічної інформації, студентське наукове товариство, товариство молодих учених.
4.	Ознайомлення з національними та регіональними науковими базами, фаховими виданнями, наукометричними базами Scopus, Web of Science, пошук літературних джерел за профілем кваліфікаційної роботи	Для розвитку навичок користування електронними ресурсами рекомендовано скористатися національними (Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського) та регіональними науковими базами (Інституціональний репозиторій ОНМедУ, Одеська національна наукова бібліотека, Наукова бібліотека Одеського національного університету імені І. І. Мечникова); наукометричними базами Scopus, Web of Science, де можна знайти наукові праці (наукових статей, доповідей, аналітичних оглядів, монографій тощо),

		дотичні теми кваліфікаційного дослідження, зокрема й іноземною мовою. Метою такого ознайомлення є поглиблення концепції власного кваліфікаційного дослідження, використання наукового доробку національних і іноземних учених, які сприяли розвитку того чи того напрямку в науці. Ці знання допоможуть магістрантові сформулювати актуальність власного дослідження, поглибити теоретичний розділ, знайти необхідні цитати й посилання на наукові джерела.
5.	Визначення наукового апарату дослідження за темою кваліфікаційної роботи (актуальність теми, об'єкт і предмет дослідження, його мета і завдання дослідження, методи дослідження та ін.)	Актуалізувавши знання з методології та методики наукового дослідження, ознайомившись із вимогами до кваліфікаційної роботи, за сприяння й консультування керівника з практики і наукового керівника кваліфікаційної роботи магістрант розробляє науковий апарат дослідження, який стане частиною вступу до кваліфікаційної роботи. Зокрема мають бути сформовані частини вступу: актуальність, мета, завдання, об'єкт, предмет, методи дослідження.
6.	Складання бібліографії за темою кваліфікаційної роботи	З метою формування культури наукової діяльності магістрант повинен дотримуватися вимог оформлення бібліографії наукової літератури згідно з ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». У Додатку Д представлені системи бібліографування наукових джерел, вивчивши які, магістрант має продемонструвати набуті навички на прикладі списку літератури до власного кваліфікаційного дослідження. Бібліографія має містити не менше 50 наукових джерел, зокрема, включати нормативні джерела, іноземні

		джерела, джерела за останні 5 років, публікації викладачів кафедри менеджменту охорони здоров'я.
7.	Розробка дизайну емпіричного дослідження, включно з добором і обґрунтуванням методик: опис методик, їх валідність, надійність та відповідність завданням дослідження.	На цьому етапі магістрант формує логіку майбутнього емпіричного дослідження. У співпраці з керівником практики та науковим керівником здобувач має: обрати тип емпіричного дослідження, обґрунтувати доцільність застосування відповідного методичного інструментарію (опитувальників, тестів, проєктивних методик тощо), описати кожен обраний метод (авторство, зміст, сфера застосування), надати характеристику валідності та надійності обраних інструментів на основі літературних джерел. Результатом виконання цього завдання має стати оформлений фрагмент до розділу «Методологія дослідження» кваліфікаційної роботи.
8.	Ознайомлення з підходами до формування вибірки, методами збору емпіричних даних та етичними аспектами отримання інформованої згоди, можливостями сучасних програм для їх обробки;	Це завдання передбачає оволодіння базовими уявленнями про планування емпіричної частини дослідження. Магістрант має: ознайомитися з підходами до формування вибірки, проаналізувати етичні вимоги до взаємодії з учасниками дослідження (зокрема, принцип добровільності, інформованої згоди, анонімності), вивчити способи збору даних (паперові анкети, онлайн-форми, інтерв'ювання тощо), ознайомитися з можливостями програмного забезпечення для створення масивів даних і первинної обробки. Цей етап має на меті не початок збору реальних даних, а теоретико-практичну підготовку до реалізації емпіричного блоку дослідження, що відбудеться на наступному етапі наукової роботи.

9.	Підготовка до публікації тез доповідей для конференції за темою кваліфікаційної роботи	Написання тез доповідей конференції за темою кваліфікаційної роботи – це одна з форм представлення науковій спільноті результатів своїх досліджень. Про особливості підготовки та публікації наукової статті або тез доповідей для конференції більш детально представлено у підрозділі «Вимоги до оформлення звітнього портфоліо» та в рекомендованій літературі.
10.	Оформлення звітнього портфоліо за результатами науково-дослідної практики	За результатами практики здобувач подає на перевірку керівника практики звітнє портфоліо (детально представлено у підрозділі «Вимоги до оформлення звітнього портфоліо»), що репрезентують його діяльність і є одним із основних параметрів оцінювання науково-дослідної практики.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТНОГО ПОРТФОЛІО

За результатами проходження науково-дослідної практики здобувач формує звітне портфоліо. Його рекомендовано подавати у паперовому варіанті з усіма необхідними підписами керівників і виконавців, однак в умовах дистанційного проходження практики, викликаного форс-мажорними обставинами (епідемія, військовий стан), документація може бути підготовлена в електронній версії й надіслана керівникові практики для перевірки. Усі документи, що мають бути скріплені підписом, узгоджуються з відповідальною особою.

До складу звітнього портфоліо науково-дослідної практики входять:

1. *Титульна сторінка* (Додаток А). Титульна сторінка містить графі, де керівник практики зазначає оцінку практичної діяльності здобувача згідно з характеристикою, оцінює повноту й правильність оформлення звітної документації, що в підсумку становить оцінку науково-дослідної практики загалом.

2. *Індивідуальний план здобувача* (Додаток Б). Запропонований зразок індивідуального плану може бути скоригований або доповнений здобувачем завданнями, що сприятимуть більш ефективному досягненню мети науково-дослідної практики.

3. *Характеристика здобувача вищої освіти* (Додаток В). Характеристика містить індивідуальну інформацію про здобувача та відображає оцінку його особистих досягнень, вказує на недоліки, що вплинули на загальне оцінювання. Характеристику готує керівник практики за особистим підписом і підписом завідувача кафедри менеджменту охорони здоров'я.

4. *Звіт з науково-дослідної практики* (Додаток Г). У звіті здобувача повідомляє про обсяг виконаної роботи відповідно до завдань практики згідно з позиціями індивідуального плану.

Мовою написання та захисту звіту з науково-дослідної практики є українська. Передбачається науковий стиль написання роботи, а саме:

- формально-логічний спосіб викладення матеріалу, наявність міркувань, що сприяють доказу істини, обґрунтуванню основних висновків дослідження;
- смислову завершеність, цілісність та зв'язність думок;
- цілеспрямованість, відсутність емоційного забарвлення наукового тексту;
- використання спеціальної термінології.

Звіт друкується у текстовому редакторі Word формату А4 (210 x 297 мм) з використанням шрифту Times New Roman розміру 14 з полуторним міжрядковим інтервалом.

Текст роботи необхідно друкувати, залишаючи береги таких розмірів: лівий – 3,0 см, правий – 1,5 см, верхній і нижній – 2,0 см.

5. *Науковий апарат дослідження за темою кваліфікаційної роботи.* Має бути розкрита актуальність обраної теми кваліфікаційної роботи, формулюються мета та завдання, визначаються методи й етапи дослідження, аналізується бібліографічна база, виокремлюються різні погляди, характеризуються основні тенденції в розробленні проблеми, її теоретико-методологічні аспекти; обґрунтовується необхідність подальших розвідок тощо.

Науковий апарат дослідження у подальшому стане частиною вступу випускної кваліфікаційної роботи. Він повинен мати таку структуру:

- обґрунтування актуальності теми, зокрема, характеристика ступеня дослідження проблеми у спеціальній науковій літературі;
- визначення мети та завдань дослідження;
- визначення об'єкта та предмета дослідження;
- обґрунтування гіпотези дослідження (за необхідності);
- характеристика методів дослідження.

Обґрунтування актуальності теми – обов'язкова вимога до будь-якої випускної кваліфікаційної роботи. Актуальність теми – стислий опис досліджуваної проблеми та її значущості для розвитку соціальних наук, зокрема, психології, обґрунтування необхідності проведення дослідження, зокрема, із зазначенням відповідних програм розвитку держави, стратегій, планів тощо. Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним. Досить кількома реченнями висловити головне — сутність проблеми або завдання.

Мета і завдання дослідження. Мета дослідження — це кінцевий результат, який необхідно досягти шляхом виконання поставлених взаємопов'язаних завдань. Метою дослідження може бути, наприклад, теоретичне та емпіричне вивчення психологічних особливостей прояву психічного феномену в певної категорії суб'єктів, аналіз психологічних детермінант, що впливають на виникнення актуальної проблеми, а також розроблення практичних рекомендацій щодо вирішення актуальних проблем.

Мета пов'язана з об'єктом і предметом дослідження, а також з його кінцевим результатом.

Для досягнення поставленої мети дослідження здобувач визначає послідовне виконання відповідних завдань: «проаналізувати», «узагальнити», «описати», «встановити», «удосконалити», «розвинути», «обґрунтувати», «розробити» тощо.

Завдання повинні формулюватися точно й конкретно, оскільки їх виконання повинно визначати зміст розділів випускної кваліфікаційної роботи.

Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію і обране для вивчення. Об'єкт дослідження – це «територія» досліджень – система, процес або явище, які породжують проблемну ситуацію, отож обрані для вивчення. Як приклад, об'єктом дослідження

можуть бути самі заклади охорони здоров'я та фармацевтичними установами.

Згідно зі Стандартом вищої освіти другого (магістерського) рівня освітнього ступеня «магістр» з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 053 «Психологія» об'єктами вивчення є психічні явища, закономірності їх виникнення, функціонування та розвиток; поведінка, діяльність, учинки; взаємодія людей у малих і великих соціальних групах; психофізіологічні процеси та механізми, які лежать в основі різних форм психічної активності.

Предмет дослідження міститься в межах об'єкта. Він лише вказує на суттєві зв'язки та відношення, властивості, аспекти, функції, які є визначальними для даного дослідження. Предмет визначає тему дослідження, він також відображається в самій назві роботи.

Предметом дослідження для спеціальності 053 «Психологія» може слугувати поняття психіки, свідомого та несвідомого, поведінки, діяльності, вчинку, спілкування, особистості, індивідуальності; концепції та теорії, що розкривають закономірності виникнення, розвитку та функціонування психіки; психологічні особливості життєвого шляху особистості, взаємодії людей у малих та великих соціальних; між групової взаємодії тощо.

Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на нього спрямована основна увага дослідника, оскільки предмет дослідження визначає тему кваліфікаційної роботи, яка визначається на титульному аркуші як її назва.

Для того, щоб проаналізувати ступінь дослідження обраної теми, автором роботи складається короткий огляд інформаційної бази дослідження, завдяки якому робиться висновок, що обрана тема потребує подальшого вивчення.

Методи дослідження – специфічні процедури, що складаються з певних дій або операцій, за допомогою яких здобувається й обґрунтовується нове знання. Зазначаються методи, які були використані під час реалізації дослідження. Це можуть бути методи теоретичного та емпіричного обстеження; валідні, стандартизовані психодіагностичні методики; методи математичної статистики; технології психологічної допомоги (тренінгові, психотерапевтичні, просвітницькі, консультаційні, психодіагностичні та інші в залежності від спеціалізації).

6. Бібліографія за темою кваліфікаційної роботи.

Бібліографічний опис джерела здійснюється має бути оформлений відповідно до Державного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» [4], Додаток Д.

7. Опис дизайну емпіричного дослідження.

Цей розділ портфоліо має містити опис запланованої емпіричної частини кваліфікаційного дослідження. Його оформлення свідчить про здатність здобувача застосувати на практиці знання з методології психологічного дослідження, а також забезпечує основу для подальшої реалізації емпіричного блоку кваліфікаційної роботи.

До опису дизайну дослідження слід включити такі структурні компоненти: тип дослідження, цілі та завдання емпіричного етапу дослідження, методики, які планується використати в дослідженні (назва методики, її коротка характеристика, обґрунтування її валідності, надійності), етичні аспекти дослідження, зокрема принцип добровільної участі, забезпечення конфіденційності, процедура інформованої згоди; характеристика майбутньої вибірки (кількісні та якісні параметри, критерії включення/виключення, обґрунтування розміру вибірки), організаційна схема дослідження (етапи проведення, умови збору даних, тривалість, особливості адміністрування методик), планування обробки результатів.

Опис дизайну не передбачає фактичного збору емпіричних даних під час проходження науково-дослідної практики. Завданням здобувача є розробити повноцінний план емпіричного дослідження, який стане основою подальшої реалізації в межах кваліфікаційної роботи.

8. Проект наукової публікації, готовий до друку у наукових виданнях (із зазначенням бібліографії) або наукова публікація (за наявності), або Сертифікати здобувача про участь у наукових заходах (за наявності).

Наявність публікацій є підтвердженням апробації результатів наукового дослідження. Обов'язковою умовою допуску до захисту кваліфікаційної роботи здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти є наявність не менше 1 публікації.

ЗАХИСТ ЗВІТУ З НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ

Наприкінці науково-дослідної практики, здобувач має подати на перевірку керівнику з практики оформлене звітне портфоліо у відповідності до вимог щодо оформлення звітної документації (див. Розділ «Вимоги до оформлення звітної документації»). У разі недотримання здобувачем календарного графіка виконання звіту, здобувач не допускається до захисту. Подальша дата захисту визначається адміністрацією факультету.

У разі невідповідності звіту вимогам щодо написання та оформлення звіту з науково-дослідної практики керівник може не допустити здобувача до захисту звіту.

Процедура захисту є обов'язковою для усіх здобувачів вищої освіти. Порядок захисту звіту встановлюється відповідного до вимог вищої школи рішенням кафедри. На захисті у ході усної співбесіди здобувач має

підтвердити набутий у процесі науково-дослідної практики рівень знань, умінь та навичок. Порядок захисту звіту за результатами проходження науково-дослідної практики наступний: здобувач упродовж 8-10 хвилин за допомогою презентації доповідає підсумки науково-дослідної практики, відповідає на питання. Після заслуховування звіту керівник з науково-дослідної практики оголошує оцінку.

ОЦІНЮВАННЯ ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ

Кожний із складників, поданого здобувачем портфолію оцінюється за 4-х бальною шкалою. Загальна оцінка за науково-дослідну практику розраховується як середньоарифметична величина з оцінок за усіма результатами науково-дослідної практики.

Оцінювання відбувається у відповідності до критеріїв табл. 3.

Таблиця 3

Критерії оцінювання результатів проходження здобувачами науково-дослідної практики

Критерії оцінювання	Показники оцінювання	Кількість балів
<i>Науковий апарат дослідження за темою кваліфікаційної роботи</i>		
<i>Повнота розроблення наукового апарату</i>	Визначені усі складники наукового апарату	2
	Є певні недоліки у визначенні деяких складників	1
	Частина складників не визначена	0
<i>Грамотність</i>	Грамотна робота з точки зору орфографії, стилістики, пунктуації, синтаксису	1
	Наявні не грубі помилки з точки зору орфографії, стилістики, пунктуації, синтаксису	0,5
	Наявні грубі помилки	0
<i>Відповідність темі кваліфікаційної роботи</i>	Повна	1
	Часткова	0,5
	Не відповідає	0
<i>Логіка викладення матеріалу</i>	Матеріал викладений логічно	1
	Є порушення логіки	0,5
	Відсутність логіки	0
<i>Загальна кількість балів</i>		0 – 5
<i>Бібліографія за темою кваліфікаційної роботи</i>		
<i>Кількість джерел</i>	Містить не менше 50 джерел	1
	Містить від 30 до 50 джерел	0,5
	Менше 30 джерел	0

<i>Новизна джерел</i>	Переважна більшість джерел за останні 10 років	1
	Джерел останні 10 років менше 30%	0,5
	Джерел за останні 10 років менше 10%	0
<i>Наявність іноземних джерел</i>	Наявні іноземні джерела за останні 10 років	1
	Наявні іноземні джерела	0,5
	Відсутні іноземні джерела	0
<i>Відповідність напряму дослідження</i>	Повністю відповідає напряму дослідження	1
	Часткова відповідність напряму дослідження	0,5
	Невідповідність напряму дослідження	0
<i>Дотримання вимог оформлення бібліографії за ДСТУ 8302:2015</i>	Оформлена з дотриманням вимог ДСТУ 8302:2015	1
	Наявні порушення вимог ДСТУ 8302:2015	0,5
	Вимоги ДСТУ 8302:2015 не дотримані	0
Загальна кількість балів		0 – 5
Наукова публікація (проект) за темою кваліфікаційної роботи		
<i>Відповідність теми публікації профілю кваліфікаційної роботи</i>	Повна	1
	Часткова	0,5
	Відсутні	0
<i>Відповідність змісту темі публікації</i>	Повна	1
	Часткова	0,5
	Відсутні	0
<i>Відповідність вимогам до оформлення публікації</i>	Повна	1
	Часткова	0,5
	Відсутні	0
<i>Логічність викладення матеріалу</i>	Матеріал викладений у логічній послідовності	1
	Є порушення логіки викладення матеріалу	0,5
	Відсутність логіки викладення матеріалу	0
<i>Оформлення списку використаних джерел</i>	Бібліографія оформлена з дотриманням вимог ДСТУ 8302:2015	1
	Наявні порушення вимог ДСТУ 8302:2015	0,5
	Вимоги ДСТУ 8302:2015 не дотримані	0
Загальна кількість балів		0 – 5

Захист результатів науково-дослідної практики		
Доповідь		
<i>Дотримання регламенту</i>	Регламент витримано	1
	Незначне перевищення регламенту	0,5
	Значні порушення регламенту	0
<i>Якість доповіді</i>	Аргументованість основних позицій, композиція доповіді логічна, повнота представлених в доповіді результатів роботи	2
	Порушено логіку виступу, неповне представлення результатів роботи, неповна система аргументації	1
	Немає аргументів по головним позиціям, повне порушення логіки, не представлені результати дослідження	0
<i>Культура мовлення, манера триматися перед аудиторією</i>	Доповідач впевнено тримається перед аудиторією, володіє культурою мовлення, утримує увагу аудиторії	1
	Доповідач допускає не грубі мовленеві помилки під час виступу, частково утримує увагу аудиторії	0,5
	Доповідач губиться перед аудиторією, демонструє бідність мовлення, не може утримати увагу аудиторії	0
<i>Відповіді на запитання</i>	Доповідач переконливо і повно відповідають на запитання, тримається дружньо, намагається використати відповіді для успішного розкриття теми	1
	Доповідач не на всі запитання надає переконливі відповіді	0,5
	Доповідач не може відповісти на запитання або під час відповідей поводить себе агресивно, некоректно	0
Загальна кількість балів		0 – 5
Мультимедійна презентація за результатами науково-дослідної практики		
<i>Відповідність презентації змісту доповіді</i>	Повна	1
	Часткова	0,5
	Відсутня	0
<i>Грамотність</i>	Грамотна робота з точки зору орфографії, стилістики, пунктуації, синтаксису	1

Продовження табл.3

	Наявні не грубі помилки з точки зору орфографії, стилістики, пунктуації, синтаксису	0,5
	Наявні грубі помилки	0
<i>Розміщення інформації на слайді</i>	Оптимальне розміщення інформації на слайді	1
	Деякі порушення в розміщенні інформації на слайді	0,5
	Порушення в розміщенні інформації на слайді	0
<i>Різноманітність видів слайдів</i>	Виправдане включення в роботу графіків, малюнків, комп'ютерної анімації	1
	Невиправдане включення в роботу графіків, малюнків, комп'ютерної анімації	0,5
	Відсутність в роботі графіків, малюнків	0
<i>Стиль презентації</i>	Витримано єдиний стиль	1
	Спостерігаються деякі порушення дотримання стилю	0,5
	Стилю не дотримано	0
<i>Загальна кількість балів</i>		<i>0 – 5</i>

Оцінка за чотирибальною диференційною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) переводиться у багатобальну (200-бальну) шкалу та шкалу ECTS згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в Одеському національному медичному університеті. Оцінка за науково-дослідну практику заноситься в заліково-екзаменаційну відомість та залікову книжку здобувача.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бхаттачарджи А., Ситник Н. Методологія і організація наукових досліджень: дослідження в соціально-економічних науках. Навчальний посібник. 2016. URL: http://management.fmm.kpi.ua/wp-content/uploads/2014/12/Sytnik_Methodology.pdf
2. Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с. URL: <https://pedagogy.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/03/vajinskii-posibnyk.pdf>
3. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Методологія наукових досліджень : підручник. Харків: Право, 2019. 368 с. URL: https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/SENMK/OMND.pdf
4. ДСТУ 8302:2015. «Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання»
5. Ковальчук О. В., Моїсєєв Л. М. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. Київ: Видавничий дім «Слово», 2009. 240 с. URL: http://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/Kovalchuk_2005_240.pdf
6. Кустовська О. В. Методологія системного підходу та наукових досліджень: Курс лекцій. Тернопіль: Економічна думка, 2005. 124 с. URL: http://library.wunu.edu.ua/files/EVD/kl_mspnd.pdf
7. Методологія та організація наукових досліджень (галузі знань: 05 – соціальні та поведінкові науки, 07 – управління та адміністрування) : навч. посіб. / Л. Г. Ліпич, С. М. Бортнік, І. Г. Волинець та ін. ; за заг. ред. Л. Г. Ліпич. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. 220 с. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/16477/1/MOND_2018_posibnyk.pdf
8. Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови: Навчальний посібник з алгоритмічними приписами. 2-ге вид. перероб. та доп. К.: Центр учбової літератури, 2009. 392 с. URL: <https://fku.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/uk/PDF/ck-pravo/naykov-ctul-ykr-mova.pdf>
9. Освітньо-професійна програма «Практична психологія» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія», галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки». URL: https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/05/OPP_S4-Praktichna-psihologija_Magistr.pdf
10. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. К.: Центр учбової літератури, 2010. 352 с. URL: https://biology.univ.kiev.ua/images/stories/Upload/Kafedry/Biofizyky/2014/konversky_osn_metod_ta_org_nayk_dosl.pdf

11. Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті. URL: <https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/02/Polozhennja-pro-akademichnu-dobrochesnist-ta-etiku-akademichnih-vzaiemin-v-ONMedU-zizminami.pdf>
12. Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету. URL: <https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/Polozhennja-pro-zapobigannja-ta-vijavlennja-akademichnogo-plagiatu.pdf>
13. Положення про організацію освітнього процесу в Одеському національному медичному університеті. URL: <https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Polozhennja-pro-organizaciju-osvitnogo-procesu.pdf>
14. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
15. Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України : Наказ Міністерства освіти України від 08.04.1993 р. № 93. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93#Text>
16. Юринець В. Є. Методологія наукових досліджень : навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 178 с. URL: http://ism-lnu.podia.com.ua/wp-content/vidannia/pidr/metod_nauk_dosl.pdf

РЕКОМЕНДОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

1. Верховна рада України. Офіційний сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
2. Головне управління статистики в Одеській області. Офіційний сайт. URL: <http://od.ukrstat.gov.ua/>
3. Департамент охорони здоров'я Одеської обласної державної адміністрації. Офіційний сайт. URL: <https://mednet.od.gov.ua/>
4. Департамент охорони здоров'я Одеської міської ради. Офіційний сайт. URL: <http://medportal.odessa.ua/>
5. Державна аудиторська служба України. Офіційний сайт. URL: <https://dasu.gov.ua/>
6. Державна служба статистики України. Офіційний сайт. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
7. Інституціональний репозиторій Одеського національного медичного університету. URL: <https://repo.odmu.edu.ua/xmlui/>
8. Міністерство охорони здоров'я України. Офіційний сайт. URL: <https://moz.gov.ua/>
9. Наукова бібліотека Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. URL: <http://lib.onu.edu.ua/>
10. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/node/554>
11. Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого. URL: <https://nlu.org.ua/>
12. Національна служба здоров'я України. Офіційний сайт. URL: <https://edata.e-health.gov.ua/e-data>
13. Одеська національна наукова бібліотека. URL: <http://odnb.odessa.ua/>
14. Центр громадського здоров'я МОЗ України. Офіційний сайт. URL: <http://medstat.gov.ua/ukr/main.html>
15. Google Academy. URL: <https://scholar.google.com.ua/schhp?hl=uk>
16. National Library of Medicine. URL: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/>
17. Scopus. URL: <https://www.scopus.com/home.uri>
18. The Publish or Perish software. URL: <http://www.harzing.com/pop.htm>
19. Web of Science. URL: <https://clarivate.com/cis/solutions/web-of-science/>

Зразок оформлення титульного аркуша звітної документації науково-дослідної практики

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра менеджменту охорони здоров'я

ПОРТФОЛІО
науково-дослідної практики
(ДД.ММ.РРРР – ДД.ММ. РРРР)

Виконав(ла) здобувач(ка) денної
(заочної)
форми навчання
спеціальність 053 «Психологія»

ПІБ

Керівник практики від кафедри
менеджменту охорони здоров'я:
науковий ступінь, звання _____

ПІБ

Завідувач кафедри менеджменту
охорони здоров'я:
науковий ступінь, звання _____

ПІБ

Загальний бал: _____

Одеса 20__

Форма індивідуального плану роботи науково-дослідної практики

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри менеджменту охорони здоров'я

_____ О. В. Рудінська

“ ____ ” _____ 20__ року

**ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН
науково-дослідної практики**

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Дата проходження науково-дослідної практики: _____
2. Керівник практики: _____
3. Календарний план науково-дослідної практики:

№ з/п	Зміст практичного завдання	Термін виконання	Відмітка про виконання
1.	Участь у настановчій конференції, ознайомлення з планом науково-дослідної практики		
2.	Складання індивідуального плану науково-дослідної практики		
3	Ознайомлення: - з нормативними документами, що регламентують науково-дослідну роботу в Україні; - організаційно-нормативними документами та системою організації науково-дослідної роботи в ОНМедУ, на кафедрі менеджменту охорони здоров'я.		
4.	Ознайомлення з національними та регіональними науковими базами, фаховими виданнями, науко-метричними базами Scopus, Web of Science, Google Scholar		

5.	Розробка наукового апарату дослідження за темою кваліфікаційної роботи (актуальність теми, об'єкт і предмет дослідження, його мета і гіпотеза, завдання дослідження, методи дослідження та ін.)		
6.	Ознайомлення з науково-інформаційними джерелами за обраним напрямом дослідження, оперативний пошук, критичне опрацювання та систематизація літератури з формуванням бібліографії відповідно до академічних стандартів оформлення ДСТУ 8302:2015		
7.	Розробка дизайну емпіричного дослідження, включно з добором і обґрунтуванням методик: опис методик, їх валідність, надійність та відповідність завданням дослідження.		
8.	Ознайомлення з підходами до формування вибірки, методами збору емпіричних даних, етичними аспектами отримання інформованої згоди та можливостями програм для їх обробки		
9.	Підготовка до публікації тез доповідей для конференції за темою кваліфікаційної роботи		
10.	Оформлення звітнього портфоліо за результатами науково-дослідної практики		

Керівник практики

підпис

Ім'я ПРІЗВИЩЕ

Завдання прийняв до виконання

підпис

Ім'я ПРІЗВИЩЕ

Рекомендована форма характеристики здобувача вищої освіти

**Характеристика
здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти
першого року навчання, спеціальності 053 «Психологія»
Одеського національного медичного університету**

(ПІБ)

Здобувач(ка) _____ проходив(ла)
науково-дослідну практику на базі кафедри менеджменту охорони здоров'я
Одеського національного медичного університету з _____ по _____ року.

Характеристика виконання практичних завдань практики (ступінь
обґрунтованості наукових положень, ступінь використання магістрантом
сучасних досягнень науки, наукових публікацій та інших джерел).
Наприклад: Упродовж науково-дослідної практики здобувач(ка) послідовно
виконувала завдання, сформовані в межах індивідуального плану практики,
зокрема: ознайомився(лася) з нормативними документами, що
регламентують діяльність у сфері охорони здоров'я, статистичними базами
галузі, національними і регіональними базами наукової інформації,
наукометричними базами Scopus, Web of Science, google Scholar з тематики
кваліфікаційної роботи.

Перелік позитивних сторін, оцінка виконання практичних завдань.
Наприклад: протягом науково-дослідної практики здобувач(ка) проявила
себе як цілеспрямованого і організованого дослідника, який(а) сумлінно
виконував(ла) усі завдання практики.

Оцінка якості роботи за критеріями оцінювання. Висновок на роботу в
цілому. Наприклад: Ураховуючи викладене вище, вважаємо за необхідне
оцінити результати науково-дослідницької практики
_____ на _____ бали(ів).

(дата)

Керівник практики

_____ підпис

Ім'я ПРІЗВИЩЕ

Додаток Г

Форма звіту з науково-дослідної практики

ЗВІТ З НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти першого року навчання, спеціальності 054 «Психологія» Одеського національного медичного університету

(ПІБ)

з _____ по _____ 20__ року

Робота в межах науково-дослідної практики, що проходила на кафедрі менеджменту охорони здоров'я Одеського національного медичного університету, здійснювалася мною дистанційно (очно).

Основною метою практики було

_____.

За період науково-дослідної практики я ознайомився(лася) з _____, відвідав(ла) _____, опрацював(ла) _____ (зазначити, які результати отримані за пунктами індивідуального плану).

Тема моєї кваліфікаційної роботи – _____.
Роботу присвячено вивченню _____.

З метою поглиблення наукового аналізу за обраною темою я опрацював(ла) _____, здійснив(ла) обробку _____.

За час проходження практики я набув(ла) таких навичок, як _____.

Дата

Здобувач

підпис

Ім'я ПРІЗВИЩЕ

Оформлення переліку використаних джерел

Характеристик джерела	Приклад оформлення
Книги: Один автор	Кияшко Л. О. Політична участь молоді сучасної України: психологічні чинники активізації: монографія. К.: Міленіум, 2014. 216 с. Максименко С. Д. Генезис существования личности. Київ: Изд-во ООО "КММ". 2006, 240 с Лазор О. Я. Державне управління у сфері реалізації екологічної політики в Україні: організаційно-правові засади : монографія. Львів : Ліга-Прес, 2003. 542 с. Ваш О. М. Етика : навч.-метод. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2018. 104 с. Гурманова Л. І. Релігієзнавство : навч. посіб. 2-ге вид., переробл. та допов. Київ : ЦУЛ, 2017. 193 с. Grand S. The Reproduction of Evil. London: Analytic Press, 2000. 216 p
Два автори	Лесовий В. Ю., Петрук В. А. Адаптація першокурсників до навчання у вищих технічних закладах освіти : монографія. Вінниця : ВНТУ, 2017. 144 с. Палеха В. І., Карпова П. В. Менеджмент організацій : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 120 с. Білоус С. І., Корнійчук В. П. Філософія освіти : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький, 2016. 176 с. Мороз І. С., Василенко Н. Ю. Маркетинг : конспект лекцій. Київ : Молодь, 2016. 102 с. Вердіна С. А., Волков А. А. Контролінг : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 131 с. Boessman U., Remmers A. Textbook on Positive Psychodynamic Psychotherapy. Wiesbaden: WAPP Press, 2022
Три автори	Павлоцька Л. Ф., Дуденко Н. В., Євлаш В. В. Фізіологія харчування. Підручник. Х.: ХДУХТ, Світ книг, 2017. 316 с. Пустовенко В. В., Максименко І. Л., Яким А. С. Безпека життєдіяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2017. 348 с.
Чотири автори	Інновації : навч. посіб. / Гуревич Д. Т., Чебан О. С., Грибан О. М., Макарова В. В. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 389 с. Вища математика : конспект лекцій / Т. С. Ткачук та ін. Київ, 2015. 82 с.
П'ять і більше авторів	Операційний менеджмент : підручник / С. М. Поплавська та ін. Київ : ЦУЛ, 2011. 267 с. Охорона праці : навч. посіб. / О. І. Подольська та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2017. 264 с. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України : станом на 10 жовт. 2017 р. / К. І. Мягченко та ін. ; за заг. ред. І. М. Ливанова. Київ : ЦУЛ, 2017. 428 с.
Автор(и) тирадатор(и)/упорядники	Особистість як суб'єкт подолання кризових ситуацій: психологічна теорія і практика: монографія. / за ред. А. С. Борисюк, С. Д. Максименко, С. Б. Кузікова та ін. Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2017. 540 с. Бутенко М. П., Качур В. П., Петренко С. В. Психологія : навч. посіб. / за ред. М. П. Дутко. Київ : ЦУЛ, 2017. 332 с.

Без автора	Особистість як суб'єкт подолання кризових ситуацій: психологічна теорія і практика: монографія. / за ред. А. С. Борисюк, С. Д. Максименко, С. Б. Кузікова та ін. Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2017. 540 с. Етнографія : конспект лекцій / за заг. ред. В. І. Гарапка ; уклад. А. І. Гарапка. Київ : ЦУЛ, 2018. 320 с. Міжнародні відносини : монографія / за ред. М. А. Березовського. Київ : ЦУЛ, 2016. 162 с. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / за ред. : П. О. Бедрія, О. О. Петренка. Одеса : ОНУ, 2015. 306 с. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України / за заг. ред. Т. А. Тарнавського. Київ : ЦУЛ, 2016. 186 с. Підготовка фахівців у ВНЗ в умовах реформування вищої освіти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Мукачєво, 4–5 жовт. 2018 р. Мукачєво : МДУ, 2018. 226 с. Освіта в Україні: виклики модернізації : зб. наук. пр. / редкол. : П. М. Марценюк (відп. ред.) та ін. Київ : Ін-т всесвітньої історії НАН України, 2017. 319 с. Товарознавство / упоряд. В. Олексик. Київ, 2014. 804 с.
Багатотомні видання	Енциклопедія рослин / редкол. : І. М. Деркач та ін. Київ : ЦУЛ, 2016. Т. 8. 812 с. Безруков В. Д. Поэзия : в 2 т. / ред. изд. : Л. Г. Мороз, А. Г. Мягченко ; авт. вступ. ст. А. В. Сипина. Киев ; Мелитополь : НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2016. Т. 2. 206 с. Новицкий О. М. Сочинения : в 4 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. Н. Г. Мозговая. Киев ; Мелитополь: НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2017. Т. 1. 382 с. Бюджетна система України: історія, стан та перспективи : у 3 т. / Акад. прав. наук України. Львів : Право, 2012. Т. 2 : Бюджетний менеджмент / заг. ред. Ю. П. Бубряка. 476 с. Кучеренко Н. П. Казначейська справа : в 6 т. Київ : Право, 2016. Т. 3 : Контроль у системі Державного казначейства. 432 с. Дендрофлора України : в 12 т. Т. 2. Дикорослі та культивовані дерева і кущі. Вип. 1. Покритонасінні / Л. І. Перхоменко. Київ : Наукова думка, 2012. 200 с.
Автореферати дисертацій	Петров О. Г. Музикотерапія : автореф. дис. ... канд. псих. наук : 12.00.06. Київ, 2009. 40 с.
Дисертації	Литвиненко О. Д. Соціально-психологічні засади розвитку адаптаційного потенціалу молоді в умовах сучасного соціуму: дис. ...д-ра психол. н.: 19.00.05. Сєвєродонецьк, 2019. 447 с. Винниченко О. М. Контроль соціально-економічного розвитку промислових підприємств : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Київ, 2018. 344 с.
Законодавчі та нормативні документи	Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2015. 98 с. Конституція України : станом на 1 жовтня 2017 р. / Верховна Рада України. Київ : Право, 2017. 93 с. Про вищу освіту : Закон України від 05.09.2016 р. № 2145-VIII. <i>Голос України</i>. 2016. 27 верес. (№ 178–179). С. 10–22.

	Податковий кодекс України : Закон України від 19.05.2011 р. № 3393-VI. <i>Відомості Верховної Ради України</i>. 2011. № 48–49. Ст. 536. Про освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2018. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 (дата звернення: 15.11.2018). Питання соціального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2017 р. № 1060. <i>Офіційний вісник України</i>. 2018. № 5. С. 430–443. Про інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2019–2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2018 р. № 43/2018. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2018. 23 лют. (№ 35). С. 10. Про затвердження Вимог до оформлення кандидатської дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2018 р. № 50. <i>Офіційний вісник України</i>. 2018. № 25. С. 139–141. Інструкція щодо порядку оформлення і ведення особових справ отримувачів усіх видів соціальної допомоги : затв. наказом М-ва праці та соц. політики від 19.09.2006 р. № 156. <i>Баланс-бюджет</i>. 2006. 19 верес. (№ 18). С. 15–16.
Архівні документи	Лист Голови Співки «Первоцвіт» Г. Ф. Петренка на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Поповича щодо реєстрації Статуту Співки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. <i>ЦДАГО України</i> (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71.
Патенти	Зернозбиральний комбайн : пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G21H3/00. № 200701472 ; заявл. 12.02.07 ; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с. Спосіб лікування гіперактивності у дітей : пат. 76509 Україна. № 2004042416 ; заявл. 01.04.2004 ; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.
Препринти	Марченко М. І., Кополович А. Д., Яким Б. М. Про точність визначення радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1). Федорченко Б. А., Смотрич В. Н. Радиационное повреждение материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ / ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов. Харьков : ННЦ ХФТИ, 2006. 19 с.: ил., табл. (Препринт. НАН Украины, Нац. науч. центр «Харьк. физ.-техн. ин-т»; ХФТИ, 2006-4).
Стандарти	ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація). ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с.
Каталоги	Прокопенко И. П. Каталог растений для работ по экодизайну / Донец. ботан. сад НАН Украины. Донецк : Лебедь, 2005. 228 с. Історична спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка ; уклад. : Л. І. Петров, О. В. Олійник. Харків, 2000. 64 с. Пам'ятки історії та мистецтва Закарпатської області : кат.-довід. / авт.-

	упоряд. : М. Петрик та ін. ; Упр. культури Закарпат. облдержадмін., Закарпат. іст. музей. Ужгород, 2003. 160 с.
Бібліографічні покажчики	Боротьба з злочинністю: нагальна проблема сучасності : бібліогр. покажч. Вип. 3 / уклад. : О. В. Куріпта, відп. за вип. Н. М. Щур ; Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2017. 60 с. Іван Марченко : біобібліогр. покажч. / уклад. В. Петрик. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 9).
Аналітичний бібліографічний запис Складова частина видання (глави, розділу, статті) розділовий знак «дві навскісні риски» («//») можна замінювати крапкою, а відомості про документ (його назву) виділяти шрифтом (наприклад <i>курсивом</i>).	
Частина видання: книги	Корнійчук Т. О. Методи активізації навчально-пізнавальної діяльності. <i>Педагогіка</i> : навч. посіб. / за заг. ред. Т. О. Корнійчука. Київ, 2017. С. 195–197. Хомуленко Т.Б. Психосоматичний підхід у проблематиці психології розвитку: теоретичні та прикладні аспекти. <i>Особистість у розвитку: психологічна теорія і практика: монографія</i> / за ред. С.Д. Максименка, В.Л. Зливкова, С.Б. Кузікової. Книга 1. Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2015. С.340-358. Apprey M. Representing, theorizing, and reconfiguring the concept of transgenerational haunting in order to facilitate healing. <i>Trans-generational trauma and the other: Dialogues across history and difference</i> / Eds.S. Grand et al. Routledge, 2016. P. 16-37. Grand S., Salberg J. Trans-Generational Transmission of Trauma. <i>Social Trauma. An Interdisciplinary Textbook</i> / Eds. A. Hamburger et al. New York : Springer, 2021. P. 209–215.
Частина видання матеріалів конференцій (тези доповіді)	Виноградова Т., Познанська Т. Соціальна норма: поняття, різновиди та функції. <i>Правова система України в умовах європейської інтеграції: погляд студентської молоді: IV Міжнародна студентська наукова конференція</i> (15 травня 2020 року). 2020. С. 408-410. Цехмістров І. І., Перець І. П. Про бюджет. <i>Дослідження проблем в Україні очима молодих вчених</i> : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 3–4 берез. 2016 р. Запоріжжя, 2016. С. 50–53. Оксентюк Н. Філософія Positum-підходу (принципи і методи) в організації альтернативної школи. Життя, конфлікти і любов у транскультуральному світі: матеріали IX Міжнародної науково-практичної конференції з позитивної психотерапії Н. Пезешкіа, м. Одеса, 2–4 червня 2017 р. С. 68–75.
Частина довідкового видання	Павлик І. М. Право інтелектуальної власності. <i>Великий енциклопедичний юридичний словник</i> / ред. Ю. С. Шемшученко. Київ, 2007. С. 683. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології. <i>Основи педагогіки освіти</i> : словник термінів / за ред. : Т. О. Дмитрука, В. К. Колпакова. Київ, 2014. С. 54–55. Попович Н. І. Початкова освіта // Педагогічна енциклопедія. Київ, 2003. Т. 5. С. 699.
Частина видання: продовжуваног	Куцінко Т. О. Адміністративне законодавство України: реалії та перспективи формулювання // Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки. Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36–46.

о видання	Безруков С. А., Хмельов А. А. Дослідження циліндричних оболонок. <i>Вісник Запорізького національного університету. Фізико-математичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. С. 153–159. Хорошилова С. А., Малафійк Л. О., Хмельов А. А. Моделювання складеної конструкції за допомогою матриць типу Гріна. <i>Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій</i>. Дніпропетровськ, 2012. Вип. 19. С. 212–218.
Частина видання: періодичного видання (журналу, газети)	Андросович К. А. Феномен соціальної адаптації як предмет наукового аналізу. <i>Освіта та розвиток обдарованої особистості</i>. №2016. №3(46). С. 20-24. Горностай П. П. Групові захисні механізми як форма реагування на колективні травми. <i>Проблеми політичної психології</i>. 2019. № 8 (22). С. 89–114. https://doi.org/10.33120/popp-Vol22-Year2019-27 Benjamin J. Acknowledgement of Collective Trauma in Light of Dissociation and Dehumanization. <i>Psychoanalytic Perspectives</i>. 2011. Vol. 8. № 2. P. 207–214. https://doi.org/10.1080/1551806X.2011.10486306
Електронні ресурси	Україна очима дітей : фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2017). Хміль А. А. Функції державної служби за законодавством України // <i>Юридичний науковий електронний журнал</i>. 2017. № 5. С. 115–118. URL: http://lsej.org.ua/5_2017/32.pdf. Хміль І. О. Шляхи подолання правового нігілізму в Україні. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2016. № 3. С. 20–27. URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/vznu/juridichni/VestUr2015v3/5.pdf. (дата звернення: 15.11.2017). Куцкір Я. С., Махно Б. А., Борислав С. Г. Трансформація науково-педагогічної системи України протягом 90-х років XX століття: період переходу до ринку. <i>Наука та інновації</i>. 2016. Т. 12, № 6. С. 6–14. DOI: https://doi.org/10.15407/scin12.06.006.